

Nr. 159/19.08.2025

Asociațiile profesionale ale magistraților i-au solicitat Prim-Ministrului retragerea proiectului de lege privind pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor

La solicitarea Asociației Magistraților din România (AMR), Uniunii Naționale a Judecătorilor din România (UNJR), Asociației Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO) și Asociației Procurorilor din România (APR), adresată Prim-Ministrului, a avut loc luni, 11 august 2025, o întrevedere a premierului cu aceste asociații profesionale, la care Prim-Ministrul a invitat și Asociațiile „Forumul Judecătorilor din România”, „Mișcarea pentru apărarea statutului procurorilor”, „Inițiativa pentru Justiție”. În cadrul întâlnirii, liderii asociațiilor profesionale i-au solicitat premierului retragerea proiectului de lege privind pensiile de serviciu, argumentând, în mod punctual, modul în care încalcă grav independența justiției, ca pilon al statului de drept, a cărei respectare, în deplinătatea componentelor sale, constituie o obligație asumată de Statul Român prin Constituție și prin semnarea documentelor internaționale.

AMR, UNJR, AJADO și APR au argumentat faptul că proiectul de lege, promovat și susținut necondiționat de Prim-ministru, nu poate fi acceptat din cauza efectelor negative vădite și profunde asupra actului de justiție, stabilității și eficienței sistemului judiciar.

În acest sens, au arătat, în primul rând, că un proiect de lege vizând statutul magistraților, cu consecințe vătămătoare asupra actului de justiție și asupra organizării activității de judecată, nu poate fi acceptat în sine, dar, cu atât mai puțin ar putea fi acceptat, prin impunerea acestuia, de către puterea executivă, fără consultări, fără o expunere de motive bazată pe situația reală, prezentată în mod concret, fără studii de impact și cu desconsiderarea constantă a efectelor nocive asupra resurselor umane din sistemul judiciar, pe termen scurt, mediu și lung. Cu atât mai puțin, o astfel de atitudine de forță nu este acceptabilă atunci când este dublată de o campanie publică de o agresivitate fără precedent, al cărei singur subiect sunt magistrații. Acceptarea unui astfel de precedent ar însemna acceptarea faptului că una dintre puterile în stat ar putea fi tratată în mod neloial și prejudiciant, de către cealaltă/celelalte puteri, cu acreditarea unei poziții de inferioritate constituțională, în acest caz, a puterii judecătorești, în intolerabilă contradicție cu Legea Fundamentală.

În al doilea rând, reprezentanții asociațiilor noastre profesionale au subliniat că reforma pensiilor de serviciu ale magistraților este un proiect deja finalizat, legea fiind în vigoare din 1 ianuarie 2024. Aceasta a fost adoptată după dezbateri parlamentare, după consultări cu sistemul judiciar, după controlul de constituționalitate, fiind agreată cu experții Comisiei Europene. Prin urmare, este inadmisibil ca, după un an, să fie redeschisă aceeași chestiune, într-un mod complet neloial, lipsit de orice predictibilitate și bazat pe date și informații vădit eronate, prezentate publicului ca fiind reale – date și informații cu privire la care AMR, UNJR, AJADO, APR au adus exemple concrete și clare Prim-ministrului.

Principiile statului de drept, invocate deseori de Comisia de la Veneția, impun ca orice reformă legislativă care vizează statutul judecătorilor să respecte următoarele criterii: certitudine juridică și predictibilitate; respectarea independenței funcționale și financiare a magistraților; dialog loial cu sistemul judiciar; proporționalitate și justificare transparentă a măsurilor. Nici una din aceste condiții nu sunt îndeplinite în ceea ce privește acest proiect de lege. Dimpotrivă, ele sunt încălcate brutal. În prezent, nu mai există stabilitate și predictibilitate privind statutul judecătorilor și procurorilor, nu mai există atractivitate pentru aceste profesii, iar riscurile, pe termen mediu și lung, pentru calitatea actului de justiție și eficiența sistemului judiciar, sunt incommensurabile.

În al treilea rând, AMR, UNJR, AJADO și APR au argumentat, în mod efectiv, că nici măcar obiectivele anunțate public de premier – fără nicio consultare cu puterea judecătorească –, utilizate ca bază a proiectului de lege, nu pot fi îndeplinite. Redăm doar câteva exemple elocvente, în această privință, cu mențiunea că argumentele asociațiilor noastre profesionale au fost mult mai multe și deosebit de fundamentate, nu pe generalități, ci pe aspecte punctuale care au probat, fără putință de tăgadă, șubrezeimea sau nerealitatea obiectivelor pe care s-a edificat proiectul de lege.

1) Premierul a declarat că proiectul a fost lansat ca să nu mai existe posibilitatea unor pensii ale magistraților mai mari decât salariile. Obiectivul nu are legătură cu proiectul de lege, de vreme ce, potrivit art. 211 alin. 1, 3, 4 din Legea nr. 303/2022 (modif. prin Legea nr. 282/2023), nu există o astfel de posibilitate.

2) Premierul a declarat că este necesară clarificarea bazei de calcul a pensiei, astfel încât să nu se includă venituri nepermanente. Obiectivul nu are legătură cu proiectul de lege, dat fiind că, potrivit art. 211 alin. 4¹ din Legea nr. 303/2022 (modif. prin Legea nr. 282/2023), orice venit cu caracter nepermanent este exclus, existând și jurisprudență obligatorie a ÎCCJ, în acest sens.

3) Premierul a susținut că trebuie să existe un mecanism explicit de reducere în cazul vechimii inferioare pragului de 25 de ani, ca magistrat. Obiectivul nu are legătură cu proiectul de lege, de vreme ce, încă din anul 2005, în art. 82 alin. 4 din Legea nr. 303/2004, apoi, în art. 211 alin. 3 din Legea nr. 303/2022 (chiar și după modificarea prin Legea nr. 282/202), este prevăzută penalizarea pentru fiecare an care lipsește din vechime (dar nici așa, cu penalizări, vechimea nu poate fi mai mică de 20 de ani).

4) Prin urmare, ce se urmărește, de fapt, fără nicio consultare cu sistemul judiciar – contrar avizelor Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni și ale Comisiei de la Veneția – este scăderea drastică a veniturilor magistraților care se pensionează, cu încălcarea documentelor europene asumate de Statul Român, respectiv a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, care face parte din dreptul intern, executivul neavând abilitatea să o încalce. Chiar și potrivit jurisprudenței recente a CJUE, inițierea unui act normativ de reducere a veniturilor magistraților poate fi pusă în discuție doar cu îndeplinirea mai multor condiții cumulative:

Să existe un deficit economic „excesiv” (în termenii Protocolului 12 TUE).

Reducerea să aibă caracter general, nu doar particular, adică să nu privească numai veniturile magistraților. Însă, este mai mult decât evident că, în cadrul campaniei agresive îndreptate împotriva magistraților, s-a „omis” să se menționeze că în România există 212.000 de persoane (bugetari) cu pensii de serviciu și speciale, din care numai 5.600 sunt magistrați. După cum s-a „omis” să se menționeze care este quantumul cel mai mare al pensiei și avantajele unora dintre ceilalți pensionari de serviciu și speciali. Deci, executivul are în vedere doar procentul de 2,64% din aceste pensii, ale magistraților, nepreocupându-se de procentul masiv de 97,36%, în disprețul standardelor europene. De asemenea, pensiile magistraților reprezintă doar 0,1% din totalul pensiilor care se plătesc lunar. Este evident că vehiculata scădere a deficitului economic nu poate fi obținută din 2,64% sau din 0,1%. Totodată, executivul nu a fost preocupat nici să abroge dispozițiile legale privind pensiile speciale ale primarilor, viceprimarilor, președinților și vicepreședinților de consilii județene, ci, acum, în plină campanie de demonizare a magistraților, executivul s-a mulțumit, în luna iulie 2025, doar să suspende de la aplicare respectivele dispoziții legale (care, odată trecută perioada de suspendare, vor putea fi aplicate pentru mii de persoane).

Măsura de reducere să fie temporară. Este mai mult decât clar că această condiție CJUE este încălcată, după cum încălcat este și principiul afirmat în Declarația Asociației Europene a Judecătorilor, potrivit căruia „Reducerea remunerației judecătorilor nu ar trebui să fie posibilă. Ca măsură temporară în cazul unei crize financiare extraordinare a statului și numai în acest caz, în condițiile în care se aplică și celorlalți angajați ai statului/politicienilor/reprezentanților celorlalte puteri ale statului și dacă se menține proporția dată, se poate permite reducerea sau suspendarea remunerației exclusiv pe durata unei astfel de crize”.

Să se asigure nivelul adecvat al veniturilor magistraților, ca garanție inerentă a independenței acestora. Conform art. 6.4. din Carta Europeană a Judecătorilor, judecătorul care a atins vârsta legală de încetare a funcțiilor sale, după ce le-a exercitat pe parcursul unei anumite perioade de timp, trebuie să beneficieze de o pensie a cărui nivel trebuie să fie cât mai aproape posibil de nivelul ultimei remunerări din activitatea jurisdicțională.

Asociațiile noastre profesionale au argumentat, în mod clar, și faptul că proiectul nu răspunde nici cerințelor Comisiei Europene, motivul legat de îndeplinirea jaloanelor PNRR fiind unul pur și fals. La data de 15 octombrie 2024, Comisia Europeană a aprobat evaluarea preliminară pozitivă a celor șase ținte și a 62 din 68 de jaloane legate de cea de-a treia cerere de plată a României în cadrul PNRR, constatând că a intrat în vigoare un nou cadru legislativ care justifică atingerea țintei privind reforma sistemului public de pensii, singurele

jaloane neîndeplinite fiind, la momentul respectiv, cele referitoare la reformele guvernantei întreprinderilor de stat, investițiilor din domeniul transporturilor și la reforma regimului fiscal al microîntreprinderilor - concluzie determinată de intrarea în vigoare a Legii nr. 282/2003 și a modificărilor Codului Fiscal.

Comisia Europeană nu a impus creșterea vârstei de pensionare în scopul îndeplinirii jalonului 215, ci, dimpotrivă, a subliniat necesitatea respectării deciziilor Curții Constituționale cu privire la pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor.

Contrar susținerii publice a premierului, referitor la faptul că asemenea „privilegii”, cum este pensia de serviciu a magistraților, nu există în alte țări europene, asociațiile noastre profesionale au făcut trimitere expresă la documente ale Comisiei Europene din care rezultă existența în multe țări europene a pensiilor de serviciu acordate puterilor în stat, inclusiv puterii judecătorești, incluzând o vârstă mai redusă de ieșire la pensie, perioade de contribuții mai favorabile, beneficii mai mari recurente.

5) Premierul a declarat că judecătorii și procurorii ies la pensie la 47,48 de ani, vârstă prezentată ca regulă generală. Asociațiile noastre profesionale au subliniat, în primul rând, că vârsta de pensionare de 60 de ani era prevăzută încă în Legea nr. 303/2004, dar alterna cu posibilitatea pensionării înainte, la împlinirea vechimii. Contrar afirmațiilor publice ale premierului, timp de peste un deceniu și jumătate, regula nu a fost pensionarea la 48 de ani, ci majoritatea magistraților alegeau să rămână în activitate o serie de ani după această vârstă. Situația s-a schimbat numai din cauza instabilității statutului judecătorilor și procurorilor practică de legislativ și executiv, care, după modificarea Legilor justiției, în 2017-2018, a pus și repus în discuție statutul judecătorilor și procurorilor, de fiecare dată în defavoarea magistraților și, prin efecte, în defavoarea actului de justiție. Statutul a fost repus în discuție în 2019, 2020, 2022, 2023, 2024 și 2025, într-o manieră nepracticată pentru nicio altă profesie sau categorie socială.

Prin Legea nr. 282/2023 vârsta de pensionare a fost stabilită la 60 de ani, cu eșalonare. Fără nicio consultare în privința eșalonării, noul proiect mărește vârsta cu 5 ani.

Astfel cum asociațiile noastre profesionale au subliniat, în mod îndreptățit și cu situații concrete, dacă executivul ia unele exemple ale vârstei de pensionare din statele europene, corect, loial și necesar este să țină seama și de volumul de muncă al magistraților din acele state, care este indiscutabil mult redus față de gradul de supraîncărcare al magistraților români. Prin urmare, se urmărește mărirea vârstei de pensionare și păstrarea în activitate timp de 35 de ani, cu totală ignorare a volumului de muncă al magistraților români care este vădit mare decât al celor din țările membre UE.

De asemenea, se ignoră în mod inadmisibil faptul că examenele și concursurile la care sunt supuși candidații la intrarea în INM sau în magistratură, precum și la avansarea în carieră, sunt de o dificultate ieșită din comun, prin durată, multitudinea probelor și greutatea acestora, o astfel de dificultate tinzând să rămână singulară în țările membre UE.

În plus, AMR, UNJR, AJADO, APR au atras atenția asupra faptului că, în pofida afirmațiilor premierului, vârsta de la care judecătorul sau procurorul încetează activitatea nu este cea înscrisă în decizia prin care și-a valorificat dreptul la pensie, ci vârsta la care a fost efectiv eliberat din funcție. În acest sens, chiar și în ultimii ani, au existat mulți judecători și procurori ce, după emiterea deciziei de pensionare – de care aveau nevoie în contextul inacceptabilei imprevizibilități a statutului, repus în discuție în fiecare an, în defavoarea magistraților –, au continuat să rămână în activitate. Așadar, informația prezentată publicului, bazată doar pe data înscrisă în deciziile de pensionare, fără menționarea vârstei efective a eliberării din funcție a judecătorului și procurorului, este una incorectă, menită să inducă în eroare și să accentueze valul de antipatie împotriva magistraților.

În fine, premierul nu a rostit public niciun cuvânt cu privire la existența, prin dispoziții legale, în multe profesii din domeniul bugetar, a unor vârste reduse de pensionare și/sau a posibilității scăderii considerabile a vârstei legale ca urmare a unor facilități (și nu ne-am referit la profesiile sau persoanele care desfășoară activitatea efectivă, de zi cu zi, în condiții grele, deosebite). În privința acestor situații nu s-a formulat niciun proiect de lege.

Punctul pozitiv al întrevederii l-a constituit posibilitatea de a ne exprima argumentele pe care le-am considerat necesare, însă această deschidere protocolară a fost anihilată de faptul că premierul și-a păstrat aceleași concluzii, însă, fără să prezinte motive care să le susțină, în contextul în care nu a combătut argumentele

prezentate punctual de asociațiile noastre profesionale, prin trimitere la exigențele dreptului intern și internațional, precum și la situația reală din sistemul judiciar (argumente redactate, în esență, în acest comunicat). Chestiunea salarizării magistraților a fost atinsă tangențial, nefăcând obiectul proiectului în discuție, iar Prim-ministrul a arătat că salarizarea magistraților trebuie să le asigure independența și să nu-i facă vulnerabili – abordare care ține seama de documentele și standardele europene.

Concluzia unanimă a reprezentanților asociațiilor profesionale a fost că propunerea legislativă privind pensiile de serviciu, de la modul în care a fost concepută și promovată, până la ceea ce conține, este incompatibilă cu independența justiției, motiv pentru care trebuie retrasă de către guvern.

În final, asociațiile noastre profesionale au arătat că orice modificare a statutului judecătorilor și procurorilor ar fi trebuit: a) să respecte deciziile obligatorii ale Curții Constituționale în orice inițiativă legislativă privind pensiile de serviciu; b) să evalueze compatibilitatea reformelor cu dreptul UE și obligațiile internaționale (TUE, CEDO, Carta Drepturilor Fundamentale, Comisia de la Veneția); c) să consulte sistemul judiciar în mod real și transparent înaintea adoptării unor modificări cu impact asupra statutului magistratului; d) să evite soluții legislative care pot vulnerabiliza independența justiției.

Având în vedere că niciuna dintre aceste condiții nu este îndeplinită, proiectul supus dezbaterii publice având grave vicii de constituționalitate, cu consecințe directe asupra eficienței și independenței sistemului judiciar, se impune retragerea lui. Un dialog responsabil între puterile statului înseamnă să fii receptiv la argumentele aduse, altfel întâlnirile sunt monologuri duse în paralel.

AMR, UNJR, AJADO și APR își reafirmă atașamentul pentru independența justiției, ca pilon fundamental al statului de drept și garanție esențială pentru accesul la justiție al cetățenilor, urmând să facă toate demersurile, pe plan intern și european, pentru apărarea acesteia, așa cum au făcut-o și până acum.

AMR, prin președinte,
jud. dr. Andreea Ciucă

UNJR, prin președinte,
jud. Dana Gîrbovan

AJADO, prin președinte,
jud. Florica Roman

APR, prin președinte,
proc. Elena Iordache